

Bijlage bij collegebesluit Inzet bestrijding eenzaamheid (2015/392263)

Bijlage 2: Landelijke coalitie en onderzoek

Landelijke coalitie Erbij

De Coalitie Erbij is de nationale coalitie tegen eenzaamheid. Coalitie Erbij is een samenwerkingsverband van en voor de aangesloten leden. Acht grote landelijke organisaties, waaronder het leger des Heils en Humanitas, vormen de kernleden. Coalitie Erbij initieert, faciliteert en stimuleert samenwerking tussen leden en derden die zich bezighouden met eenzaamheid. Coalitie Erbij steunt door samenwerking van haar leden, mensen die zich eenzaam voelen of dreigen te vereenzamen en maakt de samenleving bewust van de betekenis van eenzaamheid en van het belang eenzaamheid.

Nationaal Kompas Volksgezondheid

In 2012 vond (landelijk) gezamenlijk onderzoek plaats door RIVM, CBS en GGD naar gezondheid in Nederland. Een van de onderdelen was eenzaamheid. Alle eenzaamheidscijfers zijn samengebracht in het Nationaal Kompas Volksgezondheid. In 2012 gaf bijna veertig procent van de bevolking van 19 jaar en ouder aan eenzaam te zijn. Ruim acht procent was ernstig of zeer ernstig eenzaam. Bijna 27% was emotioneel eenzaam en bijna 40% sociaal eenzaam. Eenzaamheid komt net iets meer voor bij mannen, maar iets meer vrouwen geven aan ernstig eenzaam te zijn. Vrouwen voelen zich vaker emotioneel eenzaam, terwijl mannen vaker sociaal eenzaam zijn. In het algemeen neemt het percentage (ernstig) eenzamen toe met het ouder worden. Dit geldt voor sociale eenzaamheid, maar het percentage mensen dat zich emotioneel eenzaam voelt, neemt pas toe vanaf 75 jaar. Na de leeftijd van ongeveer 75 jaar is de kans op eenzaamheid groter bij een opeenstapeling van verschillende gebeurtenissen zoals het overlijden van de partner en van andere leeftijdsgenoten en het verlies van mobiliteit en zelfstandigheid door afnemend fysiek, cognitief en sensorisch functioneren. Van de 85-plussers voelt meer dan de helft (59%) zich eenzaam. Onder deze groep zijn relatief veel vrouwen eenzaam. Een verklaring daarvoor is dat ouderen vrouwen vaker alleenstaand zijn dan oudere mannen. Gescheiden mensen en weduwen of weduwnaars voelen zich vaker eenzaam dan getrouwde mensen of ongehuwden. Ernstige eenzaamheid komt vaker voor bij gescheiden mensen (20%) dan bij weduwen of weduwnaars (16%). Emotionele eenzaamheid komt het meest voor bij weduwen/weduwnaars (53%), terwijl sociale eenzaamheid het meest voorkomt bij gescheiden mensen (55%).

Eenzaamheidsmonitor TNS Nipo

Coalitie Erbij laat onderzoek uitvoeren naar eenzaamheid in Nederland door TNS Nipo. Deze Eenzaamheidsmonitor is gerelateerd aan actuele onderwerpen. Uit onderzoek van 2013 blijkt dat een op de drie vrijwilligers die al eenzaam is, zich minder eenzaam voelt door vrijwilligerswerk (33 procent). Het doen van vrijwilligerswerk levert zelfs een grotere bijdrage aan het verminderen van hun eenzaamheid dan zij verwachtten. Van de mensen die zich eenzaam voelen, doet ruim een op de vijf (22 procent) geen vrijwilligerswerk omdat zij niet gevraagd worden. De eindrapportage geeft meer cijfers en hints over de relatie tussen vrijwilligerswerk en eenzaamheid.